

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับความเจริญของประเทศชาติ ในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาของสังคมใดก็ตาม จะก้าวหน้าควยก็ย่อมต้องอาศัยหลักสูตร เป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน เพราะหลักสูตรรวมกิจกรรม และประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนเข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงจาก อิทธิพลและแรงผลักดันต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบการศึกษาให้พัฒนาสอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงของสังคมควย โดยเฉพาะหลักสูตรซึ่งเป็นแกนสำคัญของระบบการศึกษา จึงต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ให้เป็นขบวนการต่อเนื่องกัน เพื่อสนองการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ให้ได้ระบบการศึกษาที่ดีซึ่งสามารถสร้างคนที่มีคุณภาพสนอง ความต้องการของสังคมได้

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตร จึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอยู่เสมอตั้งแต่มีการใช้หลักสูตร ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นมีทั้งวิธีเปลี่ยนแปลงรายละเอียด ปลีกย่อยในบางรายวิชา และปรับปรุงเค้าโครงสร้าง ของหลักสูตร

ปี พ.ศ. 2435 เป็นปีที่เริ่มมีหลักสูตรปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรจนถึงปี พ.ศ. 2518¹

¹ ลัดดา สุวรรณกุล, "พัฒนาการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทย", วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518, หน้า 19.

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหลายครั้งตามความจำเป็น และตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของการเมือง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาการ เทคโนโลยี ตลอดจนค่านิยมของคน ทั้งความเห็นของ สมิท (Smith) ที่กล่าวว่า "การศึกษาไม่ได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาเท่านั้น แต่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นด้วย"²

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ.2518 เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พ.ศ.2503 ซึ่งในสายสามัญแบ่งเป็น 3 แผนกคือ วิทยาศาสตร์ ศิลป และทั่วไป ทุกแผนกจะมีวิชาบังคับร่วมกันคือ ภาษาไทย ก. ภาษาอังกฤษ ก. สังคมศึกษา ก. คณิตศาสตร์ ก. แต่ละแผนกจะมีวิชาบังคับเฉพาะแผนก เช่น แผนกศิลป มีวิชาภาษาไทย ข. ภาษาอังกฤษ ข., ค. สังคมศึกษา ข. วิทยาศาสตร์ทั่วไป คณิตศาสตร์ ข. ภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 (2 วิชาหลัง เลือกแทนกันได้) และศิลปหรือการช่างเป็นวิชาบังคับเฉพาะแผนก³

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในครั้งนี้ นอกจากจะมีเหตุผลตามหลักการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ โดยทั่วไปของการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวแล้วข้างต้น ยังมีสาเหตุจากแรงผลักดันอื่น ๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงและประกาศใช้หลักสูตรใหม่ในครั้งนี้ด้วย สาเหตุเหล่านั้นพอที่จะสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้คือ

---

² W.O. Lester Smith, Education (Middlesen, England : Penguin Book, Inc., 1969), p. 5.

³ วรวิทย์ รักษา และคณะ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาของไทย คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร , พระนคร, 2507, หน้า 71 - 74.

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนชีวิตในอนาคตของเยาวชน เป็น การศึกษาระดับกลางซึ่งเป็นกำลังคนที่ประเทศชาติต้องการมาก การมัธยมศึกษาจึงเป็นกุญแจ สำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังคน (Man Power) ระดับกลาง ที่มีความรู้ความชำนาญและได้รับการฝึกฝนที่จะออกไปประกอบอาชีพ แต่ในสภาพความเป็นจริง การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มีหลักสูตรมุ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเรียนต่อในชั้น มหาวิทยาลัย ในเรื่องนี้ กมล สุคประเสริฐ⁴ ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องความมุ่งหมายของหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย 2503 ว่า การเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการเน้นในเรื่องวิชาการมาก เกินไป มิได้เน้นในด้านการฝึกทักษะทางวิชาชีพ เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ยัง ไม่พร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับสูงต่อไป เขาจะไม่สามารถนำเอาวิชาความรู้และทักษะที่เขาได้ รับจากโรงเรียนออกไปทำมาหากิน ตามข้อเท็จจริงแล้วคนที่เข้าไปเรียนต่อในมหาวิทยาลัยนั้นมีไม่มาก ในปี พ.ศ.2517 มหาวิทยาลัยรับนักเรียนได้เพียงหมื่นกว่าคน ในขณะที่คนจบมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปี หนึ่ง ๆ ถึงสี่หมื่นกว่าคน นักเรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ก็ตั้งหน้ารอสอบเข้าใหม่ในปีต่อไป เป็นการเสียแรงงานของชาติเป็นอันมาก แทนที่คนจบไปแล้วจะไปประกอบอาชีพ แต่หลักสูตรที่ นักเรียนเรียนนั้นไม่ได้สอนให้ทำมาหากิน กลับเป็นหลักสูตรที่เตรียมตัวเขาไปเรียนต่อในชั้นมหา- วิทยาลัยเท่านั้น การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในหลาย ๆ ส่วนของระบบ การศึกษา จึงเป็นระบบปิดและไม่มีประสิทธิภาพในการบริหาร ป่วย อึ้งภากร⁵ กล่าวถึงข้อ บกพร่องของระบบการศึกษาของไทยว่า เป็นระบบที่ไม่ทันสมัย ไม่ให้ความเสมอภาคและโอกาส

⁴ กมล สุคประเสริฐ, "ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา", ศรีนครินทร์การ ปีที่ 2, ฉบับที่ 1, (มิถุนายน - กันยายน 2518), หน้า 6 - 7.

⁵ ป่วย อึ้งภากร, "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม", วิทยาสาร ปีที่ 6, ฉบับที่ 12, (15 เมษายน 2518), หน้า 5.

กับคนส่วนใหญ่ เพราะไม่ส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละระดับมีความคิดริเริ่มของตนเอง เมื่อนักเรียนจบในระดับใดระดับหนึ่งที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา จึงไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก ทำให้ประเทศขาดกำลังฝ่ายเทคนิคในระดับกลางเป็นอันมาก เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาไม่ได้จบได้ในตัวเอง ทำให้เด็กและผู้ปกครองสนใจแต่จะเรียนฝ่ายวิชาการ ไม่อยากเรียนฝ่ายวิชาชีพ

คณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา กองพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ ได้วิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา 2503 เสนอเป็นรายงานถึงชื่อบกพร่องของหลักสูตร เมื่อเดือน พฤษภาคม 2515 มีใจความว่า⁶ ความมุ่งหมายของการศึกษาในชั้นสายสามัญกับสายอาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งในทางปฏิบัติแตกต่างกัน หลักสูตรมิได้กำหนดความมุ่งหมายของรายวิชาในแต่ละหมวด ความมุ่งหมายของบางหมวดวิชาไม่ชัดเจน บางหมวดมีความมุ่งหมายมากเกินไป ทำให้เป็นการยากแก่ครูผู้สอนที่จะนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง การแบ่งแยกหลักสูตรออกเป็นรายวิชา และแยกย่อยออกเป็นรายวิชามากมาย ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ เกิดความสูญเปล่าขึ้น เพราะหลักสูตรทั้ง 2 สายไม่แตกต่างกันมาก บางหมวดวิชามีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันจนมองเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ วิชาวิทยาศาสตร์และภูมิศาสตร์ ซึ่งเข้าในลักษณะการเอาเรื่องเก่า ๆ ที่เคยเรียนมาแล้วในชั้นหนึ่งกลับมาเรียนซ้ำอีกในชั้นหนึ่ง บางหมวดวิชาเนื้อหาไม่ต่อเนื่องกันระหว่างมัธยมศึกษาตอนต้นกับตอนปลาย เช่น คณิตศาสตร์ เป็นต้น ในด้านการประเมินผลมุ่งจะให้นักเรียนสอบได้ โดยใช้ข้อสอบรวมจากกระทรวงศึกษา มิได้คำนึงถึงผลการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในชั้นอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การสอบไล่ และการวัดผล ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และประโยชน์ของการวัดผล การเรียนการสอนของนักเรียนและครูซึ่งไม่สนองความมุ่งหมายของหลักสูตร แนว

⁶ กองพัฒนาหลักสูตร, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, "รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503", วารสารการวิจัยทางการศึกษา เล่มที่ 4, ฉบับที่ 2, (พฤษภาคม 2518), หน้า 1 - 18.

การจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 4 ของกระทรวงศึกษาธิการ วางแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า⁷ จะจัดดำเนินการโดยไม่แยกสาย โดยจะจัดโครงสร้างของหลักสูตรให้มีลักษณะจบในตัวเองได้ ปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการของบุคคล ท้องถิ่น และการพัฒนาประเทศ เปลี่ยนระบบการวัดผลใหม่โดยการกระจายการวัดผลการศึกษาไปให้โรงเรียน

ประเทศไทยถือว่าหลักสูตร เป็นแม่บทในการจัดการศึกษา หลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือที่จะแปลปรัชญาหรือความมุ่งหมายการศึกษาออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการศึกษาในประเทศสำเร็จ ลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ หลักสูตรจึงไม่ควรหยุดนิ่ง ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ เพราะหลักสูตรที่ดีควรตอบสนองต่อสังคม และเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรก็จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพื่อให้เหมาะสมและทันสมัยต่อยุคต่อสมัยนั้น ๆ ในเรื่องนี้ วิเวก ปางพุฒิพงศ์⁸ กล่าวว่า หลักสูตรสายสามัญ 2503 และสายอาชีพ 2506 เหมาะสมและทันสมัยในยุคนั้น เพราะทางสภาพเหตุการณ์ของบ้านเมือง สภาพเศรษฐกิจ ระบบการศึกษาและสังคม หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันการอุตสาหกรรมและธุรกิจขยายกว้างขวางใหญ่โต วงการเหล่านี้ต้องการคนที่ได้รับการฝึกอบรมจากระบบการศึกษาหรือระบบของการฝึกอาชีพต่าง ๆ ซึ่งทางราชการจัดให้มีขึ้น ฉะนั้นหลักสูตรที่เข้ามาเป็นเวลา 10 กว่าปี จึงไม่เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน

---

⁷ จำเลื่อง วุฒิจันทร์, "ทิศทางการศึกษา", สามัญศึกษา ปีที่ 12, ฉบับที่ 12, (ธันวาคม 2518), หน้า 30 - 33.

⁸ วิเวก ปางพุฒิพงศ์, "จุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงการของหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย พ.ศ. 2518", มิตรครู ปีที่ 17, ฉบับที่ 9, (15 พฤษภาคม 2518), หน้า 18 - 19.

วิกฤตการณ์ทางการเมือง จากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 มีผลต่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาของประเทศอย่างมาก คุณหญิงอัมพร มีสุข ได้ให้เหตุผลในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ว่า มีเหตุการณ์ทางการเมืองเป็นสำคัญ เมื่อเหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป หลักสูตรควรเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการเมือง สังคม และความเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น⁹ นอกจากนี้ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์และแรงผลักดันจากการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจากบุคคลและสถาบันมากมาย โดยเฉพาะคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ว่า เนื้อหาสาระและหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ.2503 ไม่สนองความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น¹⁰ ศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทยได้วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สรุปได้ว่า เนื้อหาที่สอนอยู่ในโรงเรียนlässสมัย ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ไม่สนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ และเมื่อเรียนไปแล้วนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

จากเหตุผลและความต้องการในการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังกล่าว ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518¹² ชั้นแรกให้เริ่มใช้กับระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

⁹อัมพร มีสุข, "การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร", วิทยาสาร ปีที่ 26, ฉบับที่ 16, (15 พฤษภาคม 2518), หน้า 12

¹⁰สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 21.

¹¹ศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทย, ชำแหละหลักสูตร (กรุงเทพฯ : เกษมการพิมพ์, 2518), หน้า 220 - 228.

¹²สุวรรณ จันทร์สม, "โรงเรียนกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร", เอกสารประกอบการอบรมหัวหน้าวิชาและอาจารย์ทุกคนที่สอน ม.ศ.4-5 ของโรงเรียนส่วนกลาง กลุ่มโรงเรียนที่ 3, (กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2518), หน้า 21.

ก่อน สำหรับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเริ่มใช้หลักสูตรฉบับนี้ในปีต่อไป

เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรฉบับนี้เป็นไปอย่างรวดเร็ว โรงเรียนมีเวลาเตรียมตัวเพื่อใช้หลักสูตรใหม่เพียง 3 เดือน ก่อนโรงเรียนเปิด โดยมีได้มีการเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องความพร้อมเกี่ยวกับบุคลากร การเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดเตรียมเอกสารหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การจัดบริการ และองค์ประกอบและสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนอบรมครูให้ทราบเกี่ยวกับความมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ แนวการสอน การวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ เปลี่ยนเฉพาะโครงร่าง ส่วนเนื้อหาวิชาคงเดิม จากลักษณะของความไม่พร้อมดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนน่าจะประสบปัญหาจากการใช้หลักสูตรใหม่อย่างกระทันหัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ว่ามีปัญหาคำถามในการใช้หลักสูตรในคำใดบ้าง มีปัญหามากน้อยเพียงใด โดยหาข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรไปใช้ อันประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวด อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ผลจากการศึกษาอาจจะนำไปสู่การปรับปรุง การนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น

สรุปแล้วหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับพุทธศักราช 2503 ซึ่งใช้มานานเป็นเวลา 15 ปีมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั่วไปของประเทศในปัจจุบัน เพื่อว่าหลักสูตรจะมีความเหมาะสมและทันสมัย สามารถตอบสนองสภาพการณ์บ้านเมือง ระบบเศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทฤษฎีและการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงทางการ เมืองมีผลที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 อย่างกระทันหันก็เนื่องจากเหตุผลดังกล่าว จึงน่าจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นจากการไม่ได้เตรียมพร้อมในด้านบุคลากร เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดบริการ ระบบการเรียนการสอน การนิเทศการสอน องค์ประกอบที่จำเป็นอื่น ๆ ตลอดจนการสอนของอาจารย์

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 เพิ่งประกาศใช้แต่ยังไม่มีผู้วิจัยถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผู้นำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวด อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะสำรวจปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 2 ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร หัวหน้าหมวด อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2 (ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม) จำนวน 8 โรงเรียนคือ

- 1.1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
- 1.2 โรงเรียนสตรีปัตตานี "เคหะปัตถนยานุกูล" อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
- 1.3 โรงเรียนโพธิ์คีรีราชศึกษา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
- 1.4 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
- 1.5 โรงเรียนนราธิวาส อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
- 1.6 โรงเรียนสตรีนราธิวาส อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
- 1.7 โรงเรียนสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
- 1.8 โรงเรียนสตูลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

2. ระยะเวลาในการเพิ่มข้อมูล อยู่ในระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2518 ถึงวันที่ 20 มกราคม 2519

3. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับ พ.ศ.2518 จากบุคคลต่อไปนี้ คือ

3.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนชั้นพิเศษ หรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฯ ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฯ ฝ่ายธุรการ ผู้ช่วยฯ ฝ่ายปกครอง

3.2 หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าสาย 8 หมวดวิชาคือ ภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และศิลปปฏิบัติหรือวิชาชีพ

3.3 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาหรือสายวิชา 8 หมวดคือ หมวดวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปศึกษา และศิลปปฏิบัติหรือวิชาชีพ โดยศึกษาจากหมวดวิชาละ 2 คน

3.4 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

หลักสูตรเก่า หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503

กลุ่มโรงเรียน หมายถึง กลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดกรมต่าง ๆ หรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 2 ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ¹³

¹³ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารการจัดกลุ่มโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร
ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ฉบับอัครำเนา.

หมวดวิชา	หมายถึง หน่วยใหญ่ของวิชาที่กำหนดให้เรียนตามหลักสูตร เช่น หมวดภาษาไทย หมวดภาษาอังกฤษ เป็นต้น
กลุ่มวิชา	หมายถึง หน่วยรองลงมาจากหมวดวิชา
ภาคเรียน	หมายถึง ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน และอาจเปิดภาค ฤดูร้อนเพิ่มเติม
คาบ	หมายถึง ระยะเวลา 50 นาที
หน่วยกิต	หมายถึง หน่วยที่บอกค่าของรายวิชา ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ใช้สอน ค่าของรายวิชา นี้จะแตกต่างกันไปตามลักษณะและเนื้อหาของรายวิชานั้น ๆ
การเรียนในระบบหน่วยกิต	หมายถึง การเรียนที่ได้ค่าของรายวิชาที่กำหนดตามเนื้อหาและลักษณะของราย วิชานั้น
ระดับคะแนน	หมายถึง ตัวเลขแสดงผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา กำหนดเป็น 4, 3, 2, 1, 0 ตามลำดับ
ระเบียบ	หมายถึง แบบฟอร์มที่ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งใน ด้านการเรียน ความประพฤติ และอื่น ๆ เริ่มตั้งแต่วันเข้าเรียนจนจบการศึกษาใน โรงเรียน
ระเบียบแสดงผลการเรียน	หมายถึง แบบฟอร์มที่ใช้บันทึกผลการเรียนของผู้เรียน
โปรแกรมการเรียน	หมายถึง กลุ่มรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ หรือตาม แผนการเรียนต่อ หรือการประกอบอาชีพ เช่น โปรแกรมสำหรับผู้เรียนที่มีความ ถนัดทางภาษา จะมีวิชาบังคับวิชาเลือกพื้นฐานคือ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และมีวิชาเลือกเสรี

จุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรม หมายถึง ข้อความซึ่งระบุการกระทำหรือการแสดงออกที่นักเรียนแสดงออกให้
เห็นได้ และครูสามารถวัดผลตามจุดประสงค์ได้ตรงกัน ทั้งนี้โดยไม่ต้องแปล
ความหมายจุดประสงค์นั้นไปหลายทาง¹⁴

เอกสารเกี่ยว
กับการใช้ หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน ซึ่งได้แก่ หลักสูตร คู่มือหลักสูตร
หลักสูตร
ประมวลการสอน โครงการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ คู่มือ
ประเมินผลการเรียน

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในเขตการศึกษา 2
2. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากบุคลากรในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 2 จะช่วยให้
การใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2518 นี้มีความสัมฤทธิ์ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อใช้ในการวางแผนและดำเนินการปรับปรุงการศึกษาระดับนี้ต่อไป
3. ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้นักการศึกษา และผู้สนใจ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้
มองเห็นสภาพที่แท้จริง และปัญหาการใช้หลักสูตรฉบับนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. การวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจหรือผู้จะศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรฉบับนี้ในก้าน
อื่น ๆ ต่อไป

¹⁴กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, เรื่องเดิม หน้า 5.

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าสายวิชา ครู เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผล และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม โรงเรียนในเขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย

- 1.1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
- 1.2 โรงเรียนบัตตธานี "เคหะปัตถนยานุกูล"
- 1.3 โรงเรียนโพธิ์คีรีราชศึกษา
- 1.4 โรงเรียนสตรียะลา
- 1.5 โรงเรียนนราธิวาส
- 1.6 โรงเรียนสตรีนราธิวาส
- 1.7 โรงเรียนสุโหงโกลก
- 1.8 โรงเรียนสตูลวิทยา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) แบบสอบถามแบบตรวจสอบ (Check List) และแบบให้เขียนตอบ ทั้งหมดรวม 14 ชุด ตามบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2 ยกเว้นโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม โรงเรียนละ 32 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 อันมีโรงเรียนสตรีนราธิวาสและโรงเรียนสุโหงโกลก สำหรับโรงเรียนในจังหวัดบัตตธานี โรงเรียนในจังหวัดยะลา โรงเรียนนราธิวาส และโรงเรียนสตูลวิทยา อาจารย์ที่ทำการสอนในโรงเรียนเหล่านั้นนำแบบสอบถามไปด้วยตนเอง จากกรุงเทพฯ และนำกลับมาส่งให้กับผู้วิจัย สำหรับโรงเรียนที่ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โรงเรียนได้ส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีทางสถิติ คือ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย หรือมีซิมิลเลขคณิต (Mean) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ของระดับปัญหา

5. ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูล ในการนำเสนอข้อมูล ได้กระทำตามลำดับชั้น ดังนี้

- บทที่ 1 ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 การสรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ ภาคผนวก รายละเอียดของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย